

EL VALLÈS NOU

Periòdic Regionalista

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 ESPANYA, trimestre. . . 1'50 Ptes.
 Número corrent, 10 céntims

Redacció i Administració:
SANTA ELISABET N.º 6.

Anuncis a preus convencionals
 No s'admeten escrits sense firma

La Agrícola Espanyola

Societat anònima de Segurs reunits, a cotisació fixa i graduada, legalment constituïda, de conformitat amb la vigent llei de 14 de Maig de 1908, i autoritzada per Reial ordre de 25 d'Abril de 1911, per a operar a tota Espanya, a quin efecte té fet el dipòsit que la esmentada llei prevé.

Capital social suscrit, 1.000.000 de Ptas.—Capital desemborsat, 325.000 Ptas.

Opera en els rams següents: **SEGUR** de cullites contra la pedregada.—**SEGUR** contra la mort i robo del bestiar caballar, boví i especial de tocinos i cabres.—Representant a GRANOLLERS: **Claudi Solanes**, Carrer del Bisbe Grivé, 45.—Autoritzat per la Comissaria General de Seguros.

RELOTJERIA I PLATERIA
 — DE —

Joaquim Cumella

Casa especial per a tota classe de compostures

PREUS REDUITS

SE COMPRA OR, PLATA I PLATINO

Palma, 37, Estanc : GRANOLLERS.

M. COVARSI

CIRURGIÀ-DENTISTA

Tractament de totes les en-

fermetats del orgue dentari

ses dependències : : :

Curació del dolor de lents

sens recórrer a l'extracció

en la majoria dels casos :

CONSTRUCCIÓ DE TOTA CLASSE DE PESSES I DENTADURES POSTISSES AMB OR, ALPACA, CAUCHO, ETC.

CLÍNICA A BARCELONA.—Baixa de Sant Pere, núms. 23 i 25, principal. CONSULTA de 9 a 1 i 3 de a 7.

CLÍNICA A GRANOLLERS.—Plassa de Perpinyá, 17, 2.^{on} - 2.ª. CONSULTA tots els dijous de mercat de 9 a 1 i de 2 a 4.

GATELL I ORRIOLS

OLIS I GRASSAS LUBRIFICANTS

MATERIAL ELÉCTRIC. Especialitat en làmparas elèctriques inrompibles de fil estirat.

Marca **CONTINENTAL**

Princesa, 27, entresol.—BARCELONA.

Representant a GRANOLLERS:

Gabriel Gassó, Palma, 31.

FRANCISCO VILARÓ

: : PROFESSOR DE MÚSICA : :

Carrer Nou, n.º 25
 : GRANOLLERS :

Ensenyansa de solfeig, piano, violí i coros: També s'enca-
 rrega de l'afinació de pianos.

Donya Maria Clapés i Clapés

VIUDA DE DON BARTOMEU COMA

Morí cristianament el dia 13 Novembre de 1912.

A. C. S.

Els seus fills, nets i demés parents, pregan als seus amics i coneguts tinguin en ses oracions present a la difunta, i se serveixin assistir als funerals que en sufragi de la seva ànima se celebrarán a les deu del matí del dilluns dia 17 del corrent mes, en aquesta Iglesia Parroquial.

Granollers, Novembre de 1913.

Eleccions

El resultat de les eleccions en el districte de Granollers ha sigut el següent:

Nostres amics han copat totes les vacants a Santa Coloma de Gramenet, Moncada, Mollet, Sant Fost de Capentellas, Parets i Las Franquesas; han guanyat les majories a Sant Felfu de Codines i La Roca, s' han fet d'acort amb nostres amics per l' article 29 en els pobles de Palou, Montmeló, Martorellas, Montornés, Lli-
 ssá de Vall, Lli-
 ssá de Munt, Santa

Eulalia i La Ametlla, per una equivocació en el càlcul, varem perdre el copo en La Garriga, guanyant aixís tant sols les minories, malgrat haver tingut sobre els adversaris una majoria de cent trenta vots. Nostres amics no presentaren candidatura en la vila de Granollers.

La elecció de Badalona doná les minories a nostres amics i la majoria a la coalició de republicans radicals i nacionalistes. Aquestos coalicionats tingueren 2.134 vots i nostres amics 1.776. En altres termes, la coalició republicana tingué sobre nostres candidats 358 vots en tot Badalona.

El caso de Mollet

No soy catalán, pero siento por Cataluña admiración y amor; no soy vallesano pero esta bella, laboriosa, rica y fértil comarca me inspira profunda simpatía; no soy Molletense, pero tengo en Mollet intereses y afecciones y conozco, trato, quiero y admiro a los hombres que administran aquel Ayuntamiento.

Con estos antecedentes a nadie habrá de extrañar que solicite un hueco en EL VALLÉS NOU para protestar publicamente y con toda la energía de mi alma, de la indigna campaña que vienen, tiempo ha, haciendo contra la honrada y pulcra administración municipal de Mollet, ciertos sujetos sobradamente conocidos, con fines políticos, o mejor aun, con el deseo de satisfacer concupiscencias pecaminosas.

Permitanme los benévolo lectores de EL VALLÉS NOU que en mi lengua nativa y cediendo a impulsos de la indignación que en mi ánimo causó la lectura de un articulejo que, bajo el título mismo que para este utilizo, se publicó hace unos días, tércie en el asunto que aquel artículo con gran desconocimiento de la verdad planteó.

No hay en todo el Vallés quien no sepa que Mollet es el pueblo que más progresa y el que mejor atendidos tiene sus servicios públicos. Esto lo reconocen todos, con legítimo orgullo unos, con saludable emulación otros, con vituperable y torpe envidia algunos fracasados.

Utilizando los mismos ardidés que ciertas mujeres desgraciadas ponen en juego para manchar la honra de las buenas, esos fracasados de otros pueblos, esos malos administradores de las Haciendas Comunes que les están confiadas, intentan con falsedades, despropósitos e injurias, manchan el buen nombre del Ayuntamiento de Mollet, cuyos éxitos notorios y cuyo buen ejemplo es para ellos castigo.

Y dejando aparte otras consideraciones, voy como vulgarmente se dice, a entrar en materia.

No es cierto lo afirmado por el articulista aludido al decir que los gobernadores han tenido que corregir los desafueros, enormidades y atropellos cometidos por el Ayuntamiento de Mollet. Muy al contrario, han sido varios los gobernadores que han felicitado calurosamente al Ayuntamiento de este pueblo, por la meritisima labor que ha realizado.

Es falso que el Ayuntamiento tomara la iniciativa de realizar las obras a que se refiere el articulista; fué el gobernador civil quien a propuesta del inspector de Sanidad y del ingeniero jefe de O. P. ordenó a los particulares interesados la construcción de un albañal, fijando el plazo de seis meses para la realización de la obra y disponiendo que el Ayuntamiento vigilará la construcción referida.

Transcurrió el plazo señalado por el G. C., sin que los particulares aludidos cumplimentaran la orden de construcción, a causa de la resistencia opuesta por uno de ellos, y entonces el Ayuntamiento dió cuenta al gobernador del incum-

plimiento de su orden y del acuerdo que habrá tomado para facilitar el cumplimiento de la misma. El acuerdo del Ayuntamiento disponía que se construyera el Albañal *por cuenta de los particulares*, es decir *siendo a cargo de estos el importe de la obra*; que de fondos municipales se adelantara el importe de la construcción del Albañal en la parte que correspondía pagar al interesado moroso, y que a cargo y por cuenta del Ayuntamiento se construyera el trozo final hasta el desagüe.

Cuando se tomó este acuerdo no se había aun presupuestado la obra, se ignoraba pues, cual sería su importe, y ante la contingencia de que pudiera afectar a fondos municipales por cantidad mayor de mil pesetas, se acordó pedir la exención de subasta. La Comisión Provincial informó en el sentido de que no era necesaria la subasta *aun prescindiendo de cual fuese su importe*.

El temor a la invasión cólerica dió a la construcción del aludido albañal un carácter de urgencia que antes no tenía, y por este motivo, a fin de activar la tramitación del expediente de exención de subasta, pasó a visitar al señor Portela, a la sazón gobernador de Barcelona, una comisión del Ayuntamiento de Mollet, y ante ella y el diputado señor Plaja, el gobernador autorizó verbalmente la construcción referida.

Gratitud eterna deberá Cataluña al señor Portela por la firmeza, resolución y actividad con que llevó a cabo la campaña sanitaria que nos libró del contagio del cólera en aquella ocasión.

El señor Portela supo dejar a un lado el frío formulismo de una ley de procedimientos para combatir un peligro inminente para la salud pública ¡Dios se lo pague!

El Ayuntamiento de Mollet cumplió un acuerdo en la forma en que lo había tomado, y resultó que la parte o sección de la obra que hubo de construirse a cargo de fondos municipales, *no llegó a costar mil pesetas*. No siendo el importe de las obras municipales superior a mil pesetas, la ley autorizada a los Ayuntamientos para realizarlas *sin necesidad de pedir la exención de subasta y sin necesidad de acudir a la subasta*.

De todo ello bien claramente se deduce:

Primero. Que no fué el Ayuntamiento quien ordenó la construcción del Albañal discutido, sino que la orden partió del Gobierno Civil.

Segundo. Que el Ayuntamiento *pudo prescindir de solicitar la exención*, porque la obra a construir con cargo a fondos municipales, una vez presupuestada, se vió que no llegaría a rebasar las mil pesetas que la ley municipal fija como mínima.

Tercero. Que exesivamente celoso el Ayuntamiento *sin necesitarla, solicitó la exención de subasta, y no comenzó las obras hasta después de haber obtenido la autorización verbal del señor Gobernador*.

Y por lo que se refiere al asunto de la exención de subasta, basta por hoy.

Termino diciendo que no soy catalán, vallesano, ni molletense, pero aún que no puedo invocar ninguno de estos títulos para intervenir en la contienda, lo hago con perfecto derecho, en cum-

plimiento de un deber, porque no cumple con el suyo quien en la lucha entre los buenos y los malos, permanece impasible.

Alguién ha dicho, y con razón, que no basta no faltar para ser bueno, es preciso sentir la indignación ante la iniquidad.

T.

La escola neutra

L'Ajuntament de nostra vila que no ha sabut donar-la d'un Centre d'instrucció ont els nois pugan cursar la segona ensenyansa, que ha descuidat fins a no poder més les escoles municipals, i no ha complert els compromisos contrets amb els Germans de la Doctrina Cristiana, als quals oferí amb acort solemne una subvenció que no ha pagat; aquest ajuntament progresiu que a boca plena 's diu protector de la cultura, ha volgut donar senyals de vida, ha intentat demostrar son zel per la instrucció i una vegada mes, ha demostrat que no está capacitat per a administrar Granollers.

Ens referim al nou desacert que ha comés la corporació municipal, subvencionant la nova escola neutra, establerta per la Unió Lliberal.

Si aquesta entitat se proposá inferir agravi als sentiments religiosos dels veïns de Granollers, si volgué remarcar sa significació o senyalar una orientació francamente radical, en materia religiosa hi ha que confesar que ha lograt el seu proposit, però si fou altre son intent, si de veras desitjaba i volia crear una escola veritat, una escola ont els nois *s'instruïsin i eduquessin*, haurá de reconeixer que s'ha errat, i mes s'ha errat encare l' Ajuntament al subvencionarla.

Trenta anys enrera, quan encare se podia trobar algún pedagog que defensaba aquesta mena d'escolas i quant aquestas no havían donat fruit, podia disculparse, lo que avuy no te disculpa.

La instalació d'aquesta escola es un acte regresiu, i es un atentat a la instrucció i a la educació.

La experiencia ha ensenyat que la escola ont no més s'instrueix i hont s'oblida la educació, es ferment fatal per a el progrés i per la pau dels pobles.

La escola neutra pot instruir, però no pot educar perquè no hi ha educació possible sense moral, i no hi ha moral sense creencias, i sentiment religiós.

En nostres dias no's troba un sol pedagog que no reconega la necessitat de la educació, la superperioditat d'aquesta, sobre la instrucció.

Per aixó en nostre temps la escola neutra no te pedagogos desapassionats que la defensin.

La escola religiosa instrueix i educa, la escola neutra no pot educar,

La primera forma homes, dona bons ciutadans a la patria; la segona forma sers desequilibrats, mancats de fré que continga ses passions, mancats d'esperó qu' els empenyi al compliment de son deure, forma sers morbosos predisposats a totes les rebeldies.

Per aixó, la escola neutra en els anys que porta d'existencia no ha donat homes eminents, i en camvi, d'ella han sortit els contraventors de tota llei.

Allunyar al jovent d'aquestes escoles es vetillar per son avenir, es apartarlo d'un gran perill, es fer una bona obra.

Per aixó hem llegit amb gust en nostre bon confrare *La Comarca*, la noticia de que's tracta d'

afavorir les escoles catòliques existents i de fomentar la creació d'altres.

Comptin amb nostre decidit concurs les dignes personalitats que han iniciat aquest moviment d'opinió sana i patriòtica.

EL VALLESÀ

NOTES

L'Abadal en el mitin de la Sala Imperi, a Barcelona, llegint d'oficials, demostrà que quan els regidors regionalistes han influït en la Comissió de Hisenda, la recaudació ha pujat, i que ha disminuït quan els adversaris s'apoderaven de dita Comissió.

Quecòm d'aixó podria dir-se dels Ajuntaments de nostre districte. Aquells que están constituïts per amics nostres, están al corrent de totes ses atencions i contribueixen al progrés de llurs pobles, mentres que els governats per nostres adversaris polítics deuen a la Hisenda, a la Diputació, a la Companyia del Gas i a un sens fi d'acreedors, i tenen abandonats tots els serveis del Municipi.

Els veïns de Granollers ho saben prou be.

El senyor Barangé que are es Alcalde i ho fou també anys enrera d'Ajuntaments entrampats fins a la nou del coll, fá temps que junt amb en Torras, en Boet i algún altre amic, trevalla desesperadament per a influir en l'Ajuntament de Mollet que, com sap tothóm en aquesta terra, es model de bona administració, fins al punt de no deure un céntim ni a l'Hisenda, ni a la Diputació, ni a ningú, apesars de les moltes millores allí realitzades.

Se necessita tenir *tupé* per a presentarse com apóstols de moralitat i mestres de bona administració, homes que no han sapigut moralitzar, ni ordenar la administració comunal que els hi está encomanada.

A Mollet, La Garriga, Moncada, Montmeló, Parets, Les Franqueses i molts altres pobles de nostra comarca, poden anarhi a aprendre els senyors Barangé i Torras d'administrar be la Hisenda Municipal, pero se posarán en ridícol si pretenen presentarse com a redemptors.

Es aquí, en nostra vila, en nostre Ajuntament ont tenen que fer lo que en altres pobles predican i aquí no fan.

¡Pobres pobles del Vallés si havían de ser administrats com ho es Granollers!

Per a ser bon regidor son indispensables, honradesa, capacitat i prestigi personal.

Els partits polítics i els directores de la política en els pobles, deuen buscar per a proposarlos com a regidors, als homes que tingan *mes* acreditada sa honradesa, *mes* reconeguda sa aptitud i *mes* inculcat son prestigi.

Quan els mes honrats, mes aptes i mes prestigiosos d'un poble o vila, negan el seu concurs als quefes de partit, es prova de que aquestos no els inspiran confiança. Llavors els quefes deuen considerarse fracassats i retirarse si tenen vergonya.

Per fi, quan els quefes, deliberadament, prescinden dels homes de valer, per a buscar tant sols homes de palla que els hi fassin el joc o que contribueixin a disimular la seva falta de capacitat, infeixen a llurs pobles un agravi que els electors dig-

nes no poden oblidar. Llavors es el poble, es el cos electoral el que deu prepararse per a foragitar de sos càrrecs als que tant mal us en fan.

L'Alcalde liberal senyor Barangé, continúa fent d'alcalde en temps de Govern conservador.

¿Perqué será?

¿Tindrà que veurer la resistència de nostre alcalde a deixar la vara, amb la visita que feren al governador els senyors Tardá i Bigas l'altre setmana?

En Barangé necessitava la vara per a poder guanyar les eleccions, després de fetes aquestes, no tindrà empenyo en retenirla, pero potser l'haurà de tenir encare que no vulga, perque en vigílies de ser apremiat l'Ajuntament per la Delegació d'Hisenda i la Diputació, potser no trobará qui la vulga.

Deixá l'Ajuntament actual una herència que ni a benefici d'inventari l'acceptará qui no vulgui fracassar.

En Barangé deu continuar; qui está a les madures deu estar a les verdes.

El periodíc amic den Barangé diu que aquest, en la célebre reunió del Centre Industrial, no atacá a la entitat Cambra Agrícola, sino «a los eternos mangoneadores de todo lo honrado y útil.»

Si al costat de nostres bons amics, els directores de la Cambra Agrícola s'hi aplega *tot lo honrat i útil*, volen fer el favor de dirnos ¿que es lo que queda al entorn dels altres?

Nosaltres sabíam que entre els nostres amics s'hi trobaba lo bó i millor del Vallés, però tant com *tot lo útil i honrat*, no ens hauríam atrevit a dirho, eucare que ens ho haguessim arribat a pensar.

En fi, a confessió de part, relevació de proba.

Crónica de la Comarca

Mollet

Avui no puc escriure encare que vulla.

Sempre tinc en la memoria el refrá: «A l'arbre caigut tothom hi fa llenya», i dominat per aquesta moral ensenyansa, seré lo mes breu i humanitari possible.

A la vigília de les eleccions, l'oposició feu reparar unes fulles al poble noticiant que's retirava de la lluita.

En dites fulles, s'alegan rahons i escuses de mal pagador que ningú va creurer, i que foren degudament contestades i refutades. Tot ho diu-hen en elles, menos la veritat, o s'ía, que veient segura la derrota, van retirarse per por de perdre.

¡Pau als morts!!

—Camisería Puig. Pelayo, 32, Barcelona.
Inmens assortit en corbates.

Els senyors de la *honrosa retirada*, tenfan llogada una xaranga per si l'esquerpa sort hagués fet qu'haguessin pogut llepar el primer grahó de la Casa de la Vila.

A la nit feren ball per a ferse passar la rabiola, picant de peus, al compás de la xaranga, i en lloc ben visible de la sala, col·locaren una pissarra amb la següent inscripció:

Gran baile de honradez y dignidad a 2 reales.

Trovant el género tant barato, alguns en van comprar per a poguer presumir un rato, i uns altres a la mateixa nit, ja la varen deixar al Ateneu.

¡Pobre gent! ¡Tot ho perden!

—Camisería Puig. Pelayo, 32, Barcelona,
Especialitat en Camises a mida.

Granollers

Dilluns passat les monges de St. Josep de Cluny, conegudes aquí per les Monges Franceses d'acort amb l'iniciativa de nostre Sr. Rector Dr. Biada inauguraren una escola noturna, gratuita per a noies obreres, que funciona de dos quarts de vuit fins a tres quarts de nou del vespre dels dies feiners.

Que aquesta escola ha vingut a satisfer una verdadera necessitat i ha sigut acceptada amb verdader entusiasme res ho prova tant com l'immens número de noies que assisteixen a la mateixa, doncs el dijous eren ja DUES CENTES VINT les inscrites.

Nostre mes sincer aplauso al iniciador i a les Monges Franceses que posen ses energies i esforços per a la educació i instrucció dels obrers.

Demà dilluns se celebrará en nostra Iglesia parroquial el cap d'any en sufragi de l'ànima de la que en vida fou D.ª Maria Clapés i Clapés, mare de nostre estimat amic i company D. Josep Coma.

Trasllat de la vía de França.—El dimars pujaren els enginyers de la Companyia de M. Z. A. per a comensar els estudis de camp per a el projecte del nou emplacament que volen donar a la estació i vies.

Galanament avisats per nostre amic i company en Francesc Ribas, qu'es qui mes trevalla perque aquesta important obra siga un fet i al qui Granollers tindrà qu'agraír tal millora, anarem a l'estació, escoltant de boca de nostre amic, les mes falagueres impressions, i en companyia del qual veurem durant el matí al ajudant Sr. Rodríguez com comensava ja els trevalls per a fer el plan del nou projecte.

Amb molt de gust acompanyarem al amic Ribas tot el día, parlant sempre d'aquest assumpte, parlantne i explicantlo a algunes personalitats de la localitat, que per tenir afectades les seves propietats en la reforma, es precis estigan ben enterades i disposades a ajudarla.

No hi ha que dir que com a veïns de Granollers, posarém totes nostres energies individuals i periodístiques en la conseqüència de l'obra que's tracta de portar a cap i que EL VALLÉS NOU está en tot y per tot a disposició dels que hagin de trevallar directamen en tal millora.

Creiem que dintre poc tornarà l'amic Ribas, que amb sa constancia habitual no deixa mai de treballar en els assumptes que inicia, per a comensar a donar forma als trevalls que deuen ferse, organitzantlos per a que donguin un prompte i felís resultat per a Granollers.

—ELIXIR CALLOL.— Cura de
bilitat nerviosa.

Destil·leria a vapor de Anissats i Licors

Anís Faust :::
:: Coñac Parera

PREMIATS:

MADRID 1377.
PARIS 1878-1889.
BARCELONA 1888-1898
CHICAGO 1893.
VALENCIA 1910.

Vins, Vermouts i Champany
del país i estrangers.

Depositaris del R. A. C. de Catalunya:
Stock de pesseres per a Automòvils en Les Franqueses.

Blanxart i Maspons

(SUCESSORS DE FELIP PARERA)

Fàbrica i Despaig en:
Granollers del Vallés

Fàbrica i Magatzems en LES FRANQUESES

Fàbrica d'Aixarops i Horxates
(Tònic refrescants)
CHAMPANILLA
Gran estimulant digestiu
Agustí Fortuny
(Sucessor de F.^{co} Fortuny)

Representants únics ab diposit
per a Granollers i sa comarca:
Blanxart i Maspons.

CHAMPANY

Henri Baligant & Co

EPERNAY

CARTE BLEUE.—CARTE BLANCHE.

CARTE ARGENT.—CARTE D'OR.

GOUT AMERICAIN.

REPRESENTANTS PERA' L VALLÉS:

JOAQUIM CUNILLERA I FILL
GRANOLLERS.

Fàbrica d'Olis i Sabons

FILLS DE E. BARANGÉ

Granollers, Girona, Barcelona-Sans.

ARMERIA DE RAFEL PRADES

Escopetes, Marca "JABALI" * Rifles i Pistoles automàtiques.
Paller per a Armes i "Cielos" * PALMA, 35.
GRANOLLERS

Escultura decorativa * Balleus i baix-relleus en guix

ENGUIXAT DE SOSTRES I PARETS D'HABITACIONS
TOTA CLASSE D'ENMOTLLATS I DECORATS EN GUIX

LLUIS MONFERRER ALVARO

Plassa de Verdaguer.-Granollers.

La Agrícola Espanyola

Societat anònima de Segurs reunits, a co-
tisació fixa i graduada, legalment
constituïda, de conformitat amb
la vigent llei de 14 de Maig
de 1908, i autoritzada
per Reial ordre
de 25 d'abril
de 1911

per a tota Espanya, a quin efecte té fe:
el dipòsit que la esmentada llei prevé.

Capital social suscrit, 1.000.000 de Ptes.
Capital desemborsat, 325.000 Ptes.

SEGUR de cullites contra la pedregada.
contra la mort i robo de bestiar caballar, boví
especial de tocinos i cabres.

Representant a La Garriga, La Ametlla, Cánovas i Samalús.
Manel Iglesias, Banys, 14.-LA GARRIGA.

FONDA CATALANA

DE

Santaolària i Font

Salons per a família. Grans habitacions.
Servei esmerat. Especialitat en banquets.
Se serveix a domicili.

Carrer Berenguer, **MOLLET**
números, 58 i 60.

Els Adobs Químics.

Primeres materies: superfosfats minerals i orgànics.
Sulfat d'amoniac, nitrat de sosa, sals potàsiques, etc.

Guano

Vallesá

MARCA DE
FÀBRICA

Lluís Serra i Guardia

Proveïdor de la "Comunitat de Primeres Materies" de la Federació Agrícola C. B.

Carrer Ricoma, **Granollers del Vallés.** * REPRESENTANTS
noms. 79 i 81. a Catalunya, Balears i Aragó